

Information

Tid & plats

29 maj 2008 Pulsen konferens Borås
Klockan 10.00 – 15.00

Vägbeskrivning till Pulsen konferens
finns på www.pulsenkonferens.se

Pris 1700 kronor + moms

Medverkande

Jaan Karsna, Boverket
Bo Nilvall, Boverket
Bengt Johansson, ÅF Kontroll AB
Göran Lundmark, Arbetsmiljöverket
Anders Fyklund, Crawford
Lars Andersson SP

Information

Helen Schneider, Portgruppen
Telefon: 08-782 08 09
portgruppen@teknikforetagen.se

Anmälan

Det enklaste och snabbaste sättet att anmäla sig är via Portgruppens hemsida www.portgruppen.se på länken utbildning och konferens.

Vi kan även ta emot anmälningar via e-post, portgruppen@teknikforetagen.se eller fax 08-660 33 78 resp. per post.

Adress; Portgruppen, Box 5510,
114 85 Stockholm.

Var vänlig och fyll i baksidan på denna inbjudan.

Anmälan vill vi ha senast den 30 april

Välkommen till Portdagen 29 maj i Borås

En informationsdag om regler och säkerhet för skötsel- och serviceföretag, konsulter, fastighetsägare, byggnadsnämnder, porttillverkare och leverantörer.

- *Vad måste jag som fastighetsägare veta om mina portar och lastbryggor?*
- *Vilka myndighetskrav ställs på företagen som monterar, underhåller och reparerar?*
- *Vad händer med CE märkningen av byggprodukter?*
- *Vilken uppgift har besiktningsföretagen och byggnadsnämnder enligt Boverkets föreskrifter?*
- *Vad gäller för lastbryggor, galler och grindar?*

Sedan den 1 januari 2007 gäller BFS 2006:26, H 10 som innehåller myndigheternas krav om utförande, skötsel, underhåll och besiktning av motordrivna portar, väggar, galler och grindar.

För en säker och lagenlig användning av de ca 100 000 motordrivna portar som varje dag är i drift är det väsentligt att alla intressenter så som fastighetsägare, serviceföretag, besiktningsorgan, byggnadsnämnder och portleverantörer känner till sitt ansvar.

För att öka kunskapen och höja säkerheten bjuder Portgruppen i samarbete med Boverket, Arbetsmiljöverket, SP och besiktningsföretagen in till en gemensam informationsdag den 29 maj i Borås.

Huvuddelen av dagen ägnas åt regelverket för motordrivna portar men vi kommer också att belysa kraven på lastbryggor, pågående standardiseringsarbete och CE-märkningsreglerna.

B

PROGRAM 29 maj

09.30	Registrering och kaffe	
10.00	Välkomna	Per Wetterdahl, Portgruppen
10.10	Vad säger BFS 2006:26 H10 om utförande, skötsel, underhåll av motordrivna portar, galler och grindar. Ansvar för fastighetsägare, tillverkare och besiktningsföretag?	Jaana Karsna, Boverket
10.40	Marknadskontrollen av maskindrivna portar enligt byggproduktdirektivet, vad gäller idag och vad är på gång inom EU?	Bo Nilvall, Boverket
11.10	Besiktning av maskindrivna portar och lastbryggor.	Bengt Johansson
11.40	Paneldebatt – har vi den säkerhet på motordrivna portar som behövs?	
12.30	Lunch	Anders Fryklund, Jaana Karsna, Bo Nilvall, Bengt Johansson
13.30	Vad händer inom standardiseringen av portar och vilka förändringar sker av direktiven.	
14.10	Produktstandarden för lastbryggor EN 1398 håller på att revideras, Vilka regler gäller vid leverans av en enhet där port, brygga och vädertätning är sammankopplade?	Lars Andersson, SP Göran Lundmark Arbetsmiljö- verket
14.40	Sammanfattning och avslutning	
15.00	Avslutande kaffe o kaka	Anders Fryklund, Portgruppen

Läs mer på www.portgruppen.se

Anmälan

till Portdagen den 29 maj 2008 i Borås Pris 1700 kronor + moms
kontaktperson hos Portgruppen är Helen Schneider

Portgruppen har gjort en bokning av ett begränsat antal hotellrum på Hotell Statt i Borås för långväga resenärer och det är först till kvarn som gäller, vi informerar via telefon om tillgången.

_____
Namn

_____
Företag

_____
Fakturadress

_____
Ort/Postnummer

_____
Underskrift

DELTAGARFÖRTECKNING

Portdagen den 29 maj 2008 i Borås

2008-05-22

Helen Schneider
helen.schneider@teknikforetagen.se
+46 (0)8 782 08 08

Medverkande	Företag	Ort
Andersson, Lars Fryklund, Anders Johansson, Bengt Karsna, Jaan Lundmark, Göran	SP Sveriges Tekn. Forskningsinstitut Crawford Sverige AB ÅF-Kontroll AB Boverket Arbetsmiljöverket	Borås Umeå Kista Karlskrona Solna
Nilvall, Bo Wetterdahl, Per Östergren, Anders	Boverket Hörmann Svenska AB Teknikföretagens Branschgrupper AB	Karlskrona Örebro Stockholm
Deltagare		
Adolfsson, Niklas Alléus, Hans Andersson, Krister Andersson, Peter Andersson, Ronny	Dahréntråd AB EAB AB Prido AB PA Portteknik AB Svalson AB	Nossebro Smålandsstenar Tråvad Färjestaden Öjebyn
Andersson, Sören Aronsson, Gustav Bengtsson, Tomas Bjurevik, Sören Bondesson, Peter	DAAB Portteknik AB Ajabs Smide AB Reco Port AB Portsystem 2000 Inspecta Sweden AB	Perstorp Håcksvik Järpå Habo Norrköping
Brunsell, Lars Bäck, Johan Börjesson, Lars Carlsson, Roy Carlsson, Thomas	DynaMate AB Reco Door AB ALBANY DOOR SYSTEMS AB EAB AB SAFT AB	Södertälje Upplands Väsby Halmstad Smålandsstenar Oskarshamn
Carlsson, Tor Claesson, Pär Davidsson, Roger Ekstrand, Billy Fors, Urban	Aperto AB Emballator Ulricehamns Bleck AB SP Sveriges Tekn. Forskningsinstitut TF i Osby AB Reco Port AB	Kungsbacka Ulricehamn Borås Osby Järpå
Forsberg, Bertil Gustafsson, Göran Gyllenhammar, Stefan Hansen, Keld Hansen, Thomas	Inspecta Sweden AB Doorsystem Sweden AB Inspecta Sweden AB Scandistrip Door AB Scandistrip Door AB	Stockholm Löddeköpinge Mölnadal Åhus Åhus
Hansson, Ola Haraldsson, Donald Hellwer, Anders Henriksson, Per Holm, Göran	DAAB Portteknik AB Nexans IKO Sweden AB Bircher Reglomat Ag Switzerland Crawford Sverige AB Besam Sverige AB	Perstorp Grimsås Limhamn Västra Frölunda Landskrona

Teknikföretagens Branschgrupper AB

Telefon
Fax

DELTAGARFÖRTECKNING

Portdagen den 29 maj 2008 i Borås

2008-05-22

Helen Schneider
helen.schneider@teknikforetagen.se
+46 (0)8 782 08 08

Deltagare	Företag	Ort
Hupe, Henri Håkansson, Ulf Höglund, Per-Erik Isaksson, Lennart Johansson, Jan	KONE AB Nordic Door AB Megadoor AB Raynor MJ Nordic	Kista Halmstad Skellefteå Bjärred Håлта
Joheman, Joakim Jonsson, Bertil Jonsson, Patrik Jylhä, Marko Klarén, Sören	Pegab Portar & Hiss AB SP Sveriges Tekn. Forskningsinstitut DAN-Doors AB Tour & Andersson AB Portsupport	Askim Borås Hisings Backa Ljung Nossebro
Kuusinen, Ville Kvist, Ulf Larsson, Kjell Larsson, Roland Larsson, Stefan	Portteknik Göteborg AB UK Portservice AB Teckentrup Scandinavia AB Pegab Portar & Hiss AB Svenska Jalusi AB	Göteborg Bråmhult Stenkullen Askim Göteborg
Manns, Carl Nilsson, Bertil Nilsson, Björn Nilsson, Fredrik Nilsson, Göran	ALBANY DOOR SYSTEMS AB ÅF-Kontroll AB ÅF-Kontroll AB Nipeda AB Nergeco Scandinavia AB	Halmstad Malmö Göteborg Rinkaby Hisings Backa
Nordqvist, Anders Norström, Johan Odén, Pär Ollinen, Leifh-Gunnar Olsson, Olle	TF i Osby AB Nergeco Scandinavia AB Hörmann Svenska AB Megadoor AB ASSA ABLOY Entrance Systems AB	Osby Borlänge Örebro Skellefteå Landskrona
Oscarsson, Bengt Oscarsson, Hasse Palmunen, Keijo Persson, Donald Persson, Jan	Portex Väst AB DAN-Doors AB CA Östberg AB ALBANY DOOR SYSTEMS AB KONE AB	Brastad Hisings Backa Avesta Halmstad Kista
Pettersson, Lennart Pettersson, Lennart Prina, Göran Qvist, Ronny Rosén, Håkan	Portteknik Göteborg AB ÅF-Kontroll AB ALBANY DOOR SYSTEMS AB Porttjänst i Alingsås HB Växjö Portteknik AB	Göteborg Göteborg Halmstad Alingsås Växjö
Rutgersson, Gert Sandberg, Stefan Stupich, Peter Ståhlkrantz, Roger Svantesson, Sune	Teckentrup Scandinavia AB Crawford Garageportar AB Pegab Portar & Hiss AB Electrolux Distriparts AB Pegab Portar & Hiss AB	Stenkullen Örebro Askim Norrahammar Askim

Teknikföretagens Branschgrupper AB

11
Telefon
Fax

DELTAGARFÖRTECKNING

Portdagen den 29 maj 2008 i Borås

2008-05-22

Helen Schneider
helen.schneider@teknikforetagen.se
+46 (0)8 782 08 08

Deltagare	Företag	Ort
Svedén, Bengt Svensson, Linus Thyselius, Björn Wahlström, Rolf Wallenstad, Fredrik	Lindab Sverige AB Svalson AB Portsystem 2000 AB Portsystem 2000 Crawford Garageportar AB	Slöinge Öjebyn Habo Habo Örebro
Wimmer, Ingvar Yngvesson, Göran Ågren, Stefan Ögren, Bo-Anders Ölund, Olof	Stena Stål Oskarshamn AB Getinge Disinfection AB Atlas Copco Construction Tools AB Megadoor AB Daloc AB	Oskarshamn Växjö Kalmar Skellefteå Töreboda

Portdagen 29 maj 2008

Varför finns undantagen i §30, 3 kap, BFS 2006:26?

- Finns krav på att länderna inte får förbjuda, begränsa eller hindra att produkter släpps ut på marknaden och tas i bruk, om produkterna uppfyller direktivet (artikel 6 i maskindirektivet).
- Får ha kvar nationella krav för att skydda människor, såvida kraven inte gör att produkten måste ändras så att direktiven inte längre uppfylls (artikel 28+30 i fördraget).

Varför finns undantagen i 30§, 3 kap, BFS 2006:26? (forts.)

- Kraven i 30§ är skrivna för alla motordrivna anordningar, inte speciellt för portar
- En nationell besiktning av redan bestyrkta kraven är en sådan otillåtet förhindrande.
- En nationell besiktning av icke bestyrkta krav är tillåten.

Undantag från 1:a besiktning för bestyrkta anordningar

- Bara de risker hos anordningen som omfattas av bestyrkandet är undantagna
- Konstruktionskontrollen alltid undantagen
- Installationskontrollen bara undantagen om av försäkraren om överensstämmelse framgår att installationsfasen omfattas
- Försäkraren är utfärdad efter installationen
- (BFS 2006:26, 3 kap. 30§)

Undantag från 1:a besiktning för bestyrkta anordningar

- Av försäkrans måste framgå bl.a. uppgift om tillverkare
- Tillverkaren tar ansvar för produktens alla faser d.v.s. konstruktion, tillverkning, installation, demontering

Certifieringsprocedurerna ska ha vidtagits av (AFS 1994:48, 10§):

- Tillverkaren
- Den som representerar tillverkaren
- Någon annan som släpper ut maskinen på marknaden (distributör)
- Någon som sätter samman maskin eller delar av maskiner eller säkerhetskomponenter av olika ursprung
- Tillverkar maskin för eget bruk

Måste uppfylla maskindirektivets krav (AFS 1994:48, 5§):

1. Maskinen släpps ut på marknaden
2. Maskinen eljest avlämnas för att tas i bruk eller
3. Maskinen tas i drift

Utsläppandet på marknaden har skett när :

- maskin överförs från tillverkare/importör till användare eller
- maskin överförs från tillverkare/importör till återförsäljare eller annan distributör
- OBS En produkt kan bara släppas på marknaden en gång!!

Tillverkarens möjligheter att delegera åtgärder

- Auktoriserad representant ("blå boken", avsnitt 3.2)
- Importör ("blå boken", avsnitt 3.3)
- Distributör ("blå boken", avsnitt 3.4)
- Montör och installatör ("blå boken", avsnitt 3.5)

- Blå boken på svenska:
www.ec.europa.eu/enterprise/newapproach

Auktoriserad representant ("blå boken", avsnitt 3.2)

- Endast uppgifter av administrativ karaktär
- Ej "delegera ansvaret för de åtgärder som krävs för att tillverkningsprocessen skall garantera att produkterna uppfyller gällande krav eller ansvaret för att upprätta den tekniska dokumentationen"*
- Anbringa CE-märket och anmält organs nummer på produkten

Auktoriserad representant ("blå boken", avsnitt 3.2) forts.

- Utfärda och underteckna EG-försäkran om överensstämmelse
- Delegeringen måste vara skriftlig och tydlig samt ange uppgifternas innehåll och begränsningar
- Kan samtidigt vara underleverantör och kan då "delta i arbetet med att konstruera och tillverka produkten, förutsatt att tillverkaren behåller den övergripande kontrollen"*

Auktoriserad representant ("blå boken", avsnitt 3.2) forts.

- Kan samtidigt vara importör för produkter från tredje land

Importör = utsläpp av produkt från 3:e land ("blå boken", 3.3)

- Kunna ge markn. kontrollmyndighet en kopia av EG-försäkran och teknisk dok.
- Måste få skriftlig försäkran från tillv. att dokumenten kommer att tillställas importören vid behov
- Behöver ingen fullmakt från tillv.
- Om importören vill utföra adm. uppgifter åt tillv. $\Rightarrow$ måste bli auktoriserad representant

Distributör ("blå boken", avsnitt 3.4)

- Ingår normalt inte i EG-direktivens tillämpningsområde
- Säkerställa att produktens bestyrkta egenskaper fortsatt uppfylls

Montör och installatör ("blå boken", avsnitt 3.5)

- Den som installerar eller monterar en produkt som redan har släppts ut på marknaden ska säkerställa att produkten uppfyller direktivets krav efter åtgärden.
- Vissa produkter kan användas först efter att de har monterats, installerats eller åtgärdats på annat vis t.ex. vissa maskiner.
- I hissdirektivet och direktivet för tryckutrustning utpekas montören som tillverkare.

Dörrar, portar, väggar m.m. som inte ingår i BFS 2006:26

- De ska öppnas och stängas med motorkraft
(1 kap. 5§)
- Fjädrar, gummiband och annan upplagrad energi är inte motorkraft
- Sådana portar m.m. som enbart öppnas eller stängs med motorkraft samt manuella portar m.m. regleras av Boverkets byggregler (BBR, avsnitt 8)

Motordrivna dörrar och portar som uttryckligen är undantagna från besiktn. (3 kap. § 33)

- Garageportar och grindar för enskilt bruk i anslutning till småhus (1:a, återk., rev.)
OBS Portar i garagelängor ska besiktas!
- Portar av mjukt material efter ansökan hos Boverket (i dagsläget bara Bernos, typerna Pt-10, -15, -20, -25, -44, -46, -90 och Järven P & S, typen T-50)

Motordrivna dörrar och portar som undantagna från besiktn.

- Hålldonsstyrda rullgaller som manövreras högst 2 ggr/dygn (bara återkommande)
- Skjutdörrar, slagdörrar och roterdörrar om bestyrkta mot maskindir. eller har ett äldre svenskt typgodkännande (1:a och återk.)

Besiktningsskylt

- Denna ska finnas även i de fall bestyrkandet omfattar installationen (och porten inte har installationskontrollerats av b-organ).
- Ägaren har ansvar för att en skylt sätts upp.
- Besiktningsorganen är villiga att tillhandahålla en skylt (mot ersättning?)
- Välkommet om installatören/tillverkaren hjälper till, så att vi inte tappar bort portar från återkommande besiktningar

Flyttande av befintlig motordriven port

- En produkt bara släppas på marknaden en gång (enligt EU-lagstiftningen)
- Inte bestyrka en produkt två gånger, såvida den inte har ändrats till en ny produkt (enligt EU-lagstiftningen)

Flyttande av begagnad motordriven port (forts.)

- Flyttad begagnad motordriven anordning är att betrakta som ny anordning enligt våra rent nationella regler (BFS 2006:26, 2 kap. 1-2 §§)
- För flyttade begagnade motordrivna portar m.m. innebär det att bilaga 1 i AFS 1993:10 (med ändringar) ska uppfyllas, men porten behöver inte bestyrkas.

Drift, skötsel och underhåll (BFS 2006:26, 4 kap. 1-2 §§)

- Ägaren har ansvar för driften, egen tillsyn, skötsel, underhåll och att besiktningar blir gjorda i rätt tid.
- Ägaren har även ansvar för att de som sköter och underhåller porten har kompetens för uppgiften.
- Egen tillsyn, skötsel och underhåll får göras av egen personal eller av en serviceföretag.

Krav på den som utför skötsel och underhåll (4 kap. 2§)

- Dokumenterad kunskap om porten och har informerats om gällande föreskrifter.
- In- eller urkoppling av porten till elnätet kan kräva elbehörighet (ELSÄK-FS 1996:2).
- Vissa svetsarbeten kan kräva svetsbehörighet (AFS 1992:9).
- Dokumenterade rutiner för hur arbetsinstruktioner hanteras inom företaget eller organisationen.

Kompetenskrav på den som utför egen skötsel och underhåll (forts)

- Dokumenterade rutiner för hur upptäckta brister och avvikelser från arbetsinstruktioner hanteras inom företaget eller organisationen.
- Dokumenterade rutiner för hur journaler förs inom företaget eller organisationen.

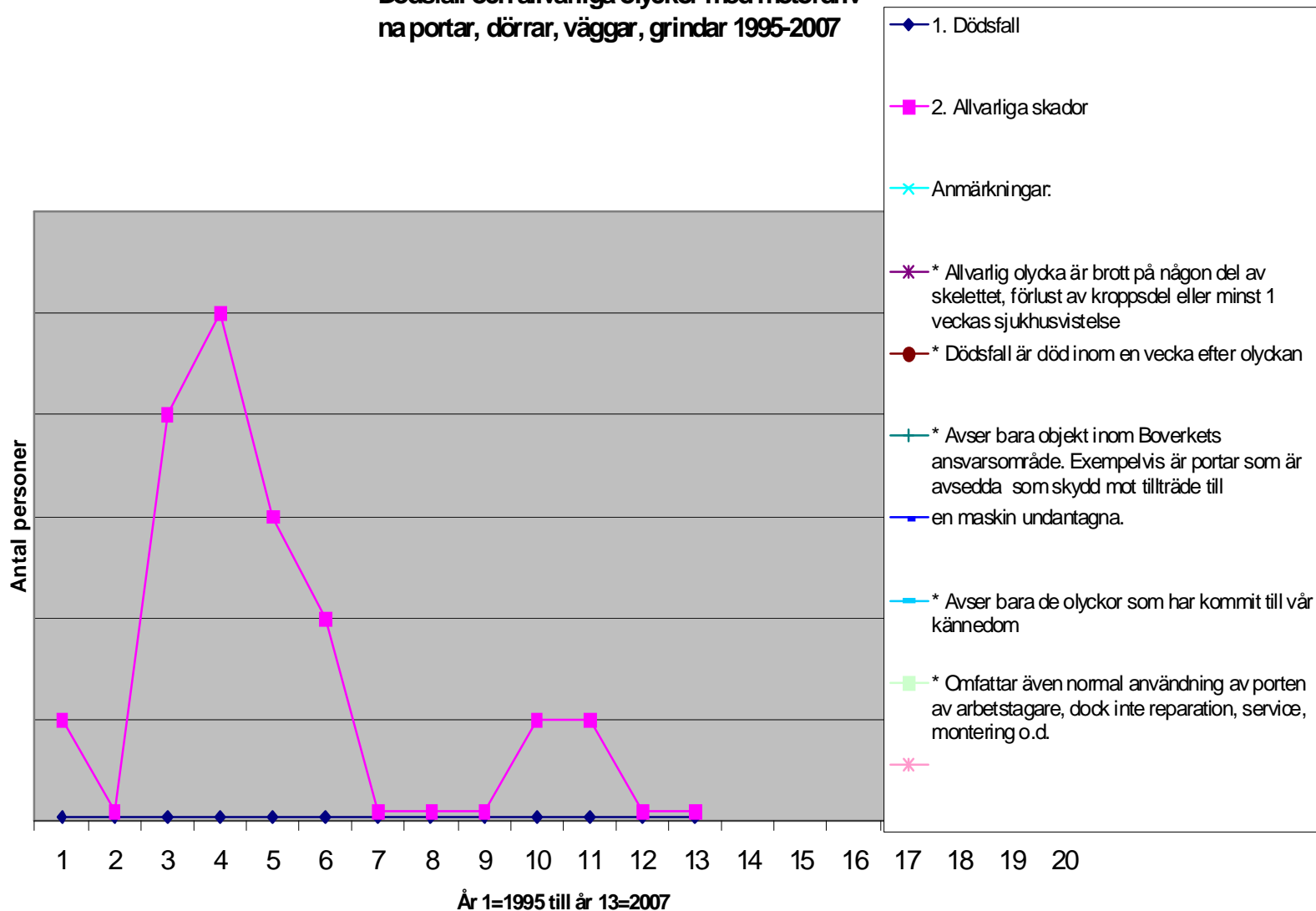
Dödsolycka utomlands med en
port av liknande typ som denna

Olycksfallsstatistik

Dödsfall och allvarliga olyckor med motordrivna portar, dörrar, väggar, grindar 1995-2007

Vad är marknads kontroll?

Förordning (SFS 2005:893) om marknads kontroll av varor

1 § Med marknads kontroll avses en myndighets åtgärd för att säkerställa att en vara som gjorts tillgänglig på marknaden uppfyller gällande krav.

Boverkets ansvar

Utöva tillsyn över att byggprodukter är lämpliga för avsedd användning

- Boverkets ansvar för marknadskontroll av byggprodukter framgår av 36 § förordningen (1994:1215) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (BVF).
- Tillsynsområdet regleras genom lagen (1994:847) om tekniska egenskapskrav på byggnadsverk, m.m. (BVL).
- I förordningen (2005:893) om marknadskontroll av varor (Marknadskontrollförordningen) utpekas de myndighet som skall utöva marknadskontroll, bland andra Boverket

Boverkets ansvarsområde

Byggnadsverkslagen, BVL

...med byggprodukt avses i lagen en produkt som är avsedd att stadigvarande ingå i ett byggnadsverk

- Byggproduktdirektivet 89/106/EEG
- Hissdirektivet, 95/16/EG
- Linbaneanläggningar för persontransport, direktiv 2000/9/EG
- Direktiv 92/42/EEG om effektivitetskrav hos värmepannor som eldas med flytande eller gasformigt bränsle
- Andra direktiv inkl Produktsäkerhetsdirektivet

Vad skall kontrolleras

- Att byggprodukten är lämplig för avsedd användning.

En byggprodukt är lämplig, om den har sådana egenskaper att det byggnadsverk i vilken den skall ingå, rätt projekterat och uppfört, kan uppfylla de väsentliga kraven 1-6 och/eller vara CE-märkt.

Vilka egenskaper kan kontrolleras?

- I 4 § BVL begränsas tillsynen (marknadskontrollen) på produktområdet till de sex första av nio väsentliga krav, nämligen de som regleras i byggproduktdirektivet, samt till de krav som anges i föreskrifter som meddelats med stöd av 22 § BVL (CE-märkning).

*Skall vi kontrollera CE-märkta
produkter på samma sätt som de som
avstått från denna märkning? Finns
något kontrollansvar för vårt
svenska nationella
typgodkännandesystem?*

Verktyg

- 9§ BVL...ur skyddssynpunkt utfärda föreläggande eller förbud
- 10§ BVL anger sanktioner vid felaktig CE-märkning
- 11§ BVL möjlighet till vitesföreläggande

Organisation

- *myndighetsutövning samt planering och administration av verksamheten,*
hanteras centralt på Boverket

Organisation forts

- *kontroll av CE-märkning, granskning av dokumentation och insamling av produkter för provning enligt Boverkets plan samt sammanställning av resultat från provningsverksamheten mm*
utförs av en extern fältorganisation vars tjänster upphandlas i konkurrens

Organisation forts

- *provning*,
utförs av ackrediterade provningsorgan,
antingen svenska eller, vid behov, organ från
annat EU/EES-land.
Verksamheten upphandlas från fall till fall
och/eller genom EU-upphandling.

Vad har vi gjort?

- Handlagt flera anmälningar gällande hissar och några gällande andra byggprodukter. T.ex. maskindriven port, brandjalusier, cellplast, gipskivor mm
- Enklare kontroller på byggmässor och några arbetsplatser
- Kontrollerat vissa försäljningsmaterial
- Större undersökning av all cement i S
- Större undersökning av skivmaterial S

Vad är på gång i EU?

- Ny ramverksförordning om ackreditering, marknadskontroll och CE-märket
  - Kommissionen tar över visst administrativt ansvar för marknadskontrollen
  - Utökad rapporteringskyldighet för tillverkare/leverantör och myndighet
  - Mer samarbete mellan Medlemsstaterna
- Ändring av byggproduktdirektivet
  - Troligen obligatorisk CE-märkning

Vad är mer på gång i EU?

- ECO-design direktivet införs efterhand
  - Kommer att ställa större effektivitetskrav på motorerna m.m. Garageöppnare snart aktuella.
  - Kan medföra utökad energimärkning av t.ex. portbladet
  - Krav på avfall, insamling och återvinning
- Ändring av byggprodukt direktivet
  - Troligen obligatorisk CE-märkning

BESIKTNING AV PORTAR OCH LASTBRYGGOR

Bengt Johansson
Teknikansvarig lyft

ÅF Kontroll AB
Box 35
164 93 KISTA

Tel: 010-505 1330
bengt.o.johansson@afconsult.com

FÖRESKRIFTER

Besiktning av portar styrs av

Boverkets föreskrift BFS 2006:26 H 10.

Besiktning av lastbryggor styrs av

Arbetsmiljöverkets föreskrift AFS 2003:6.

BESIKTNING PORT

- § Skall utföras av ett företag anmält till Boverket och ackrediterat för uppgiften enligt lagen (1992:1119) om teknisk kontroll eller enligt motsvarande bestämmelse i något annat land inom EES.

FÖRSTA BESIKTNING PORT

- § Enligt kapitel 3, 7 § i BFS 2006:26 skall en anordning innan den tas i bruk besiktigas såvida den inte omfattas av undantag i 30 §, 32 § eller 33 §.
- § 30 § Anordningar som enligt ett bestyrkande överensstämmer med ställda krav är undantagna i de avseende som framgår av bestyrkande. OBS! Installationen av anordningen måste ingå och försäkran om överensstämmelse skall vara utställd efter installationen.
- § 32 § Garageportar och grindar för enskilt bruk. Porttyper med portblad mindre än 25 m² bestående av mjukt material.t.ex. plastduk och som saknar hårda förstövningar, efter medgivande av BoV.
- § 33 § Anordningar för avfall.

FÖRSTA BESIKTNING PORT

§ KONSTRUKTIONSKONTROLL

Kontroll att anordningen är lämplig för avsett ändamålet samt att dess placering i byggnaden är säker.

Granskning av konstruktions och elritningar.

Kontroll att fortlöpande tillsyn kan ske på ett säkert sätt.

Beräkningskontroll och kontroll av säkerhetsanalyser i den omfattning som behövs för att kunna bedöma stabiliteten och säkerheten i övrigt.

Kontroll av instruktioner för användning, drift, räddning, fortlöpande tillsyn och underhåll.

FÖRSTA BESIKTNING PORT

§ INSTALLATIONSKONTROLL

Kontroll att rätt anordning för ändamålet installerats på ett riktigt och rätt sätt allt med hänsyn taget till säkerhet och hälsa.

Kontroll att anordningen installerats i enlighet med tillhörande dokumentation. Gäller även infästningar i byggnaden.

Kontroll av säkerhets- och skyddsanordningarnas funktion.

Kontroll av instruktioner fortlöpande tillsyn och underhåll är tillgängliga.

ÅTERKOMMANDE BESIKTNING

- § Portar skall så länge de är i bruk underkastas återkommande besiktning.
- § Första återkommande besiktning skall ske inom 2 år efter porten tagits i bruk.
- § Skall utföras i god tid senast 2 månader och tidigast 6 månader före utgången av besiktningsintervallet.
- § Därefter med intervall: normalt 2 år.
- § Intervall: 4 år inom inhägnat industriområde, vilka styrs med impulsdon i kombination med själv-övervakad kontaktlist eller hålldon.

REVISIONS BESIKTNING

- § En maskindriven port skall underkastas revisionsbesiktning när den har ändrats på sätt som är av väsentlig betydelse för säkerheten.
- § Ex: Ändring av kontrollsystem eller byte till annan typ.
- § Ändring av maskineri eller byte till annan typ.
- § Viktigt ! De ombyggda eller utbytta delarna skall uppfylla dagens krav. Detta gäller även andra delar där en efterföljande revisionsbesiktning ej krävs.
- § Intervall för nästa återkommande besiktning påverkas ej.

BESIKTNINGSBEVIS

- § Av det besiktningssbevis som besiktningssorganet utfärdar skall framgå resultatet av undersökningen.
- § I förekommande fall skall också redovisas anordningens brister och deras betydelse för säkerhet och hälsa.
- § Under kap 3 Besiktning 4 § till 6 § Förbud mot användning: står att anordning som efter avslutad besiktning uppvisar brister enligt 24 till 26 §§ får **inte** tas i bruk eller användas förrän bristerna åtgärdats.

BESIKTNINGSBEVIS

- § Om porten efter avslutad besiktning har brister av omedelbar risk för säkerhet och hälsa skall besiktningsorganet omgående överlämna ett exemplar av besiktningsbeviset till tillsynsmyndigheten.
- § För att porten åter skall få användas måste ombesiktning ske.

BRISTER MED OMEDELBAR RISK FÖR SÄKERHET OCH HÄLSA

- § Brister på säkerhets- och skyddsanordningar.
- § Brister på drivande och bärande delar av porten.
- § Brister på komponenter som inte arbetar vid normal drift.
- § Brister på ändringar och ingrepp på porten som kan påverka säkerheten.
- § Kvarstående brister från föregående besiktning.

BRISTER SOM INTE UTGÖR OMEDELBAR RISK FÖR SÄKERHET OCH HÄLSA

- § Brister gällande portens funktion.
- § Brister på instruktioner och skyltar rörande användning, drift, fortlöpande tillsyn, skötsel och underhåll är tillgängliga.
- § Brister vid kontroll av journal att porten fortlöpande tillses, sköts och underhålls.
- § Samverkan av brister enligt ovan kan efter besiktningsorganet bedömning utgöra omedelbar risk för säkerhet och hälsa.

AF-Kontroll AB
600030 - 00
Västgöta
Stockholm
010 505 36 35

Beställningsnummer
L2923-02

INTYG ÖVER ÅTERKOMMANDE BESIKTNING

enligt BFS 2006:26

Adress
72631003
Lager 1 i Tun AB
Lagervägen
123 45 LAGERSTAD

Kont. 585445
Lager 1 i Tun AB
Lagervägen
123 45 LAGERSTAD

Adress
Lagret

Kont. 585445
Lagret

Adress för teknisk kontakt
Lager 1 Lagerstaden

Adress för teknisk kontakt
072 345 37 39

Adress för teknisk kontakt

Adress för teknisk kontakt
585445

AF-Kontroll	Objekt	Byggnadsnummer	Byggnadsnamn	Byggnadsår	Byggnadsstatus
72631003	Lager 1 i Tun AB	72631003	Lager 1 i Tun AB	2006	Byggnad
72631003	Lager 1 i Tun AB	72631003	Lager 1 i Tun AB	2006	Byggnad

Observera

- Observera
1. Servicejournal uppfyllt.

AF-Kontrollns bedömning

- Erbjuder tillräggande säkerhet
- Med brister. För högre säkerhet krävs att vissa brister åtgärdas.
- Erbjuder ej tillräggande säkerhet. För högre säkerhet krävs att vissa brister åtgärdas. Tillräggningarna kommer att redovisas.

Bedömning	Bedömning	Bedömning	Bedömning	Bedömning
2,0	2008-05-01	2008-05-20	2010-07	Juliusson Bengt

Ev bifogad skylt uppdateras väl synlig på objektet

Kommentar till anmärkningen

- § Enligt BFS 2006:26 § 22 skall den återkommande besiktningen omfatta kontroll av journal att anordningen fortlöpande tillses, sköts och underhålls.
- § I kap.4 § 3 står att anordningens ägare skall se till att en driftjournal finns. Där vid varje tillfälle då åtgärder för tillsyn, skötsel och underhåll görs, skall i journalen antecknas datum och åtgärdens omfattning och vem som utfört åtgärderna.
- § Av journalen skall även framgå om ändringar på anordningen utförts m.m.
- § Journalen skall finnas tillgänglig vid besiktning och för tillsynsmyndigheten.

LASTBRYGGOR

- § Nya lastbryggor skall vara CE-märkta.
- § Inget krav i AFS 2003:6 på montagebesiktning.
- § Montaget skall ingå i CE-märkningen.
- § Lastbryggor skall enligt krav i bilaga 1 rad 14 i AFS 2003:6 underkastas återkommande besiktning med ett tidsintervall av 24 månader.
- § Den återkommande besiktningen får utföras 2 månader före till 2 månader efter ordinarie förfallomånad.

LASTBRYGGOR

- § Revisionsbesiktning skall utföras när en lastbrygga genomgått reparation, ändring, om- eller tillbyggnad, eller som befaras ha skadats, på ett sätt som har väsentlig betydelse för säkerheten, innan den åter tas i drift.
- § Intervall för nästa återkommande besiktning påverkas ej.
- §

LASTBRYGGOR

Besiktningssintyg

- § Om lastbryggan har brister och ej bedöms erbjuda betryggande säkerhet får lastbryggan ej användas innan bristerna åtgärdats.
- § Om lastbryggan inte bedöms erbjuda betryggande säkerhet skall kontrollorganet snarast meddela detta till Arbetsmiljöverket.

Objektets adress
500025 - 10
Vadhus
Sundholm
010-505 10 00

Objektets nummer
L2523-102

INTYG ÖVER ÅTERKOMMANDE BESIKTNING enligt AFS 2003:6

A. Träpar
ADVR1012
Lagerhallen AB
Lagerhallen
25 75 ÅGERSTAD

Objektets
503446
Lagerhallen AB
Lagerbyggn
L2523-102 ÅGERSTAD

Objekt

Objektets

Objektets namn/Användning
Lage Lagerhallen

Objektets adress
L2523-102 ÅGERSTAD

Objektets

Objektets
XXXX

Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Port 1	Objektets Lage Lagerbyggn Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn
Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn
Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn
Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn	Objektets Lage Lagerbyggn

Objektets
Brister:
1. Korrigerad i skiss.

AF-Kontrollens bedömning

- Frjäder betryggande säkerhet
- Med buster. För säkerhetens skull uppsatta buster är godkända
- Erbjuder ej betryggande säkerhet. För användas. Ny besiktning erfordras. Tillby myndighet och alla information

Version 2.0	Utgivningsdatum 2009-06-20	Utgivningsdatum 2008-06-20	Utgivningsdatum 2010-07	Utgivningsdatum 2010-07
----------------	-------------------------------	-------------------------------	----------------------------	----------------------------

Ev bifogad skylt uppsättes väl synlig på objektet

BESIKTNINGSSKYLT

	ÅF-KONTROLL	
Objekt	Port vertikal maskindriven	
Registreringsnr	Tillverkningsnr	
L2858340	20/02 50	
Uppställningsplats		
Lastkaj		
Platsnr		
Maxlast kg		
Antal pers	Nästa besiktning År mån	2008 – 08

SWETIC

- § Ett flertal av kontrollföretagen är anslutna till branschorganet SWETIC där vi arbetar med att tillämpningsfrågor samt frågor för att öka samsynen och likabedömningen.
- § Inom SWETIC deltar vi även i teknikmöten med Portgruppen.

Status rapport
Maj 2008

**Revisioner av Standards för ”Industrial, Commercial,
Garage Doors and Gates**

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

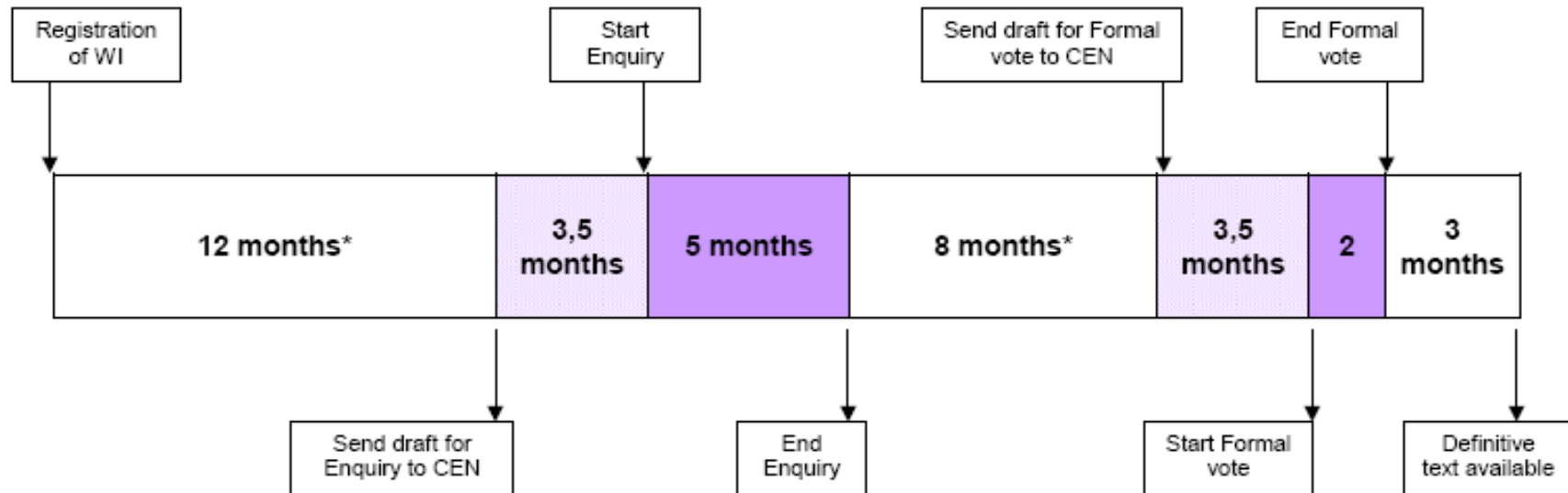
Ändringsstatus / Planerad tid för publicering av reviderad standard

CEN/TC 33/WG5- Standards

	Project reference	Title	Candidate Citation	Current status	DAV
00033291	prEN 12604	Industrial, commercial and garage doors and gates - Mechanical aspects - Requirements	No (98/37/EC, 89/106/EEC)	Under Approval	2008-09
00033292	prEN 12605	Industrial, commercial and garage doors and gates - Mechanical aspects - Test methods	No (98/37/EC, 89/106/EEC)	Under Approval	2008-09
00033293	prEN 12445	Industrial, commercial and garage doors and gates - Safety in use of power operated doors - Test methods	No (98/37/EC, 89/106/EEC)	Under Approval	2008-09
00033294	prEN 12453	Industrial, commercial and garage doors and gates - Safety in use of power operated doors - Requirements	No (98/37/EC, 89/106/EEC)	Under Approval	2008-09
00033352	EN 12978:2003/pr A1	Industrial, commercial and garage doors and gates - Safety devices for power operated doors and gates - Requirements and test methods	Yes (98/37/EC, 2006/42/EC)	Under Approval	2009-04
00033353	EN 12635:2002/pr A1	Industrial, commercial and garage doors and gates - Installation and use	Yes (98/37/EC, 2006/42/EC)	Under Approval	2009-04

Timeframe for European Standards (EN)

- Technical work
- CEN/CMC Processing and/or translation
- Enquiry or Formal Vote

* An extension of 9 months may be requested

**Total
36 months**

CEN/TC 33/WG5- Standards under development

	Project reference	Title	Candidate Citation	Current status	DAV
00033335	EN 13241-1:2003/pr A1	Industrial, commercial and garage doors and gates - Product standard - Part 1: Products without fire resistance or smoke control characteristics	Yes (98/37/EC, 89/106/EEC, 89/336/EEC, 2004/108/EC, 2006/42/EC)	Under Development	2009-10
00033336	prEN 13241-2	Industrial, commercial and garage doors and gates - Product Standard - Part 2: Products with fire resistance or smoke control characteristics	Yes (98/37/EC, 89/106/EEC, 89/336/EEC, 2004/108/EC, 2006/42/EC)	Under Development	2010-02

CEN/TC 33/WG5- Standards under development

	Project reference	Title	Candidate Citation	Current status	DAV
00033309	prEN 1627	Burglar resistant construction products (not for precast concrete parts) - Requirements and classification	No (89/106/EEC)	Under Approval	2009-08
00033310	prEN 1628	Burglar resistant construction products (not for precast concrete parts) - Test method for the determination of resistance under static loading	No (89/106/EEC)	Under Approval	2009-08
00033311	prEN 1629	Burglar resistant construction products (not for precast concrete parts) - Test method for the determination of resistance under dynamic loading	No (89/106/EEC)	Under Approval	2009-08
00033312	prEN 1630	Burglar resistant construction products (not for precast concrete parts) - Test method for the determination of resistance to manual burglary attempts	No (89/106/EEC)	Under Approval	2009-08

Kommentarer till prEN12445 "Safety in use of power operated doors –Test Methods

Reviderade dokument är godkända att skickas från CEN till respektive land för formell röstning.

Ett antal tidigare kommentarer (bl.a från Sverige), både tekniska och editoriella har inte beaktats.

EX. Revideringen innebär i huvudsak:

Normativa referenser har uppdaterats.

I testmetoden för "skydd mot risken att lyftas" har en gräns på 2.5 m lagts in.

Testmetoderna för eldrivna maskinerier hänvisar numera till EN 60335-2-103:2003 och EN 60335-2-95, med paragraf 20 undantagen

Testmetoderna för erforderlig kraft att frikoppla porten har skärpts. Provet innefattar numera att porten körs mot hinder av olika höjd med säkerhetsutrustningar inaktiverade så att porten stannar. Därefter mäts frikopplingskraften.

Testförfarandet för att verifiera .....4.4.4 har skärpts.

Den slumpmässigt utvalda punkt som testinstitutet kunde mäta klämkraft på i tillägg till de som standarden föreskriver har utgått.

Om porten har två huvudstängningskanter skall klämkraften mätas på båda mot varandra och dessutom mellan varje huvudstängningskant och ett fast hinder.

Kommentarer till prEN12453 "Safety in use of power operated doors-Requirements

Reviderade dokument är godkända att skickas från CEN till respektive land för formell röstning.

Ett antal tidigare kommentarer (bl.a. från Sverige), både tekniska och editorielle har inte beaktats..

EX. Revideringen innebär i huvudsak:

Förtydligande har gjorts i scopet om att standarden gäller för rulljalusier om i huvudsak persontrafik förekommer.

I undantagen har lagts in att dokumentet inte gäller för portar tillverkade före datumet när dokumentet publicerades.

Normativa referenser har uppdaterats.

Texten om högre säkerhetsnivå för portar med en hastighet över 0,5m/s har lyfts från 12445 till 12453

De detaljerade kraven på eldrivna maskiner har lyfts ut och ersatts med referenser till EN 60335-2-95 och 60335-2-103

Kraven för EMC har lyfts ur 12453 eftersom de finns redan i EN 13241-1

Krav har införts om att om ett "D-skydd" skall finnas, behövs det på båda sidor om porten om portbladet är tjockare än 150 mm.

Detaljerade krav på vad som skall finnas i användarinformationen har införts.

Kravet på krafttoppar har skärpts så att ingen topp får vara högre än 400 respektive 1400 N.

Kommentarer till

prEN12604 ” Industrial, commercial and garage doors and gates - Mechanical aspects - Requirements

Reviderade dokument är godkända att skickas från CEN till respektive land för formell röstning.

Ett antal tidigare kommentarer (bl.a. från Sverige), både tekniska och editorielle har inte beaktats..

EX. Revideringen innebär i huvudsak

Manöverkraftkrav har ändrats

Definition av ”gap” har ändrats

Märkning av transparenta portar har förtydligats

Slagprovsklass/krav på material (e.g. fönster) har reducerats

Kommentarer till

prEN12605 ” Industrial, commercial and garage doors and gates - Mechanical aspects - Test methods

Reviderade dokument är godkända att skickas från CEN till respektive land för formell röstning.

I huvudsak är det anpassningar i enlighet med ändringarna i prEN 12604 som genomförts.

Kommentarer till

prEN13241-2 ” Industrial, commercial and garage doors and gates - Product Standard - Part 2:Products with fire resistance or smoke control characteristics

En första utgåva/draft är klar och under cirkulation till deltagare i den Adhoc grupp som arbetar med förslaget samt till deltagare i TC33/WG5 för kommentarer.

SP Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

Kommentarer till

prEN13241-1revision ” Industrial, commercial and garage doors and gates - Product standard - Part 1: Products without fire resistance or smoke control characteristics

Reviderade dokument är ännu inte klara för att skickas från CEN till respektive land för formell röstning.

EX. Revideringen innebär i huvudsak

Kompletterande skrivning för implementering av ”Paper M” i standarden enligt riktlinjerna/direktiv från Kommissionen. (Paper M avser ”shared” respektive ”cascaded” ITT (Initial Type Testing)

Kompletterande beskrivning av FPC (Factory Production Control)

Kommentarer till Andra ärenden som bearbetas genom WG5

Standards för Inbrottsmotstånd för portar

En grupp inom WG5, TG5, är utsedd att arbeta med denna fråga. Som underlag för detta arbete avvaktas att revisioner av Standards EN1627 till -30 godkänts i en formell omröstning. De revisionsförslag som hade utarbetats på dessa röstades negativt under våren och därmed kommer tidplanen att ytterligare förskjutas

Nya Maskindirektivet (2006/42/EC)

En grupp inom WG5, TG4, har påbörjat identifiering av konsekvenser och revisionsarbete för Standards 13241-x, 12445, 12453, 12978, 12635, 12604, 12605. Tidplan för eventuella revideringar kommer att behandlas under hösten.

CPD (Byggproduktdirektivet)

-Är under revision och kan innebära revision av portstandards inom WG5 om några år.

-Huvudsaklig inriktning är att förtydliga skrivningar samt att förenkla för mindre företag att kunna uppfylla kraven (e.g. provningskrav)

Utdrag från EU/Enterprise:

Revision of the Construction Products Directive (CPD) 89/106/EEC

The regulatory framework in which enterprises work is a key factor for competitiveness, growth, and employment. Ensuring that the regulatory environment is kept simple and of high quality is, therefore, an essential objective of the enterprise policy of the European Union.

For this reason the improvement of legislation occupies a prominent place in the renewed Lisbon strategy launched in spring 2005; in its recent communication on industrial policy (COM 2005/474), the Commission has, once again, underlined the importance of its influence on the productivity and competitiveness of the industry sector.

With this in mind, the Commission adopted last October a Communication on the simplification of the regulatory framework (COM 2005/535), in which the construction sector was identified as a priority domain, requiring an evaluation of the impact and of the global effectiveness of the legislative framework applicable to the sector. This strategy involves an ongoing simplification programme which includes a specific action related to simplifying the [Construction Products Directive \(Directive 89/106/EEC\)](#).

The Commission believes that this Directive only partially eliminates barriers to trade and does not establish optimal conditions allowing the free circulation and use of construction products inside the Community. Against this background, prior to preparing a legislative proposal to simplify the Directive, the Commission is now launching a wide consultation of interested stakeholders on important features of the Directive, the modification / suppression of which should make this legislative tool more simple and transparent, improve its effectiveness, and reduce the costs of its implementation.

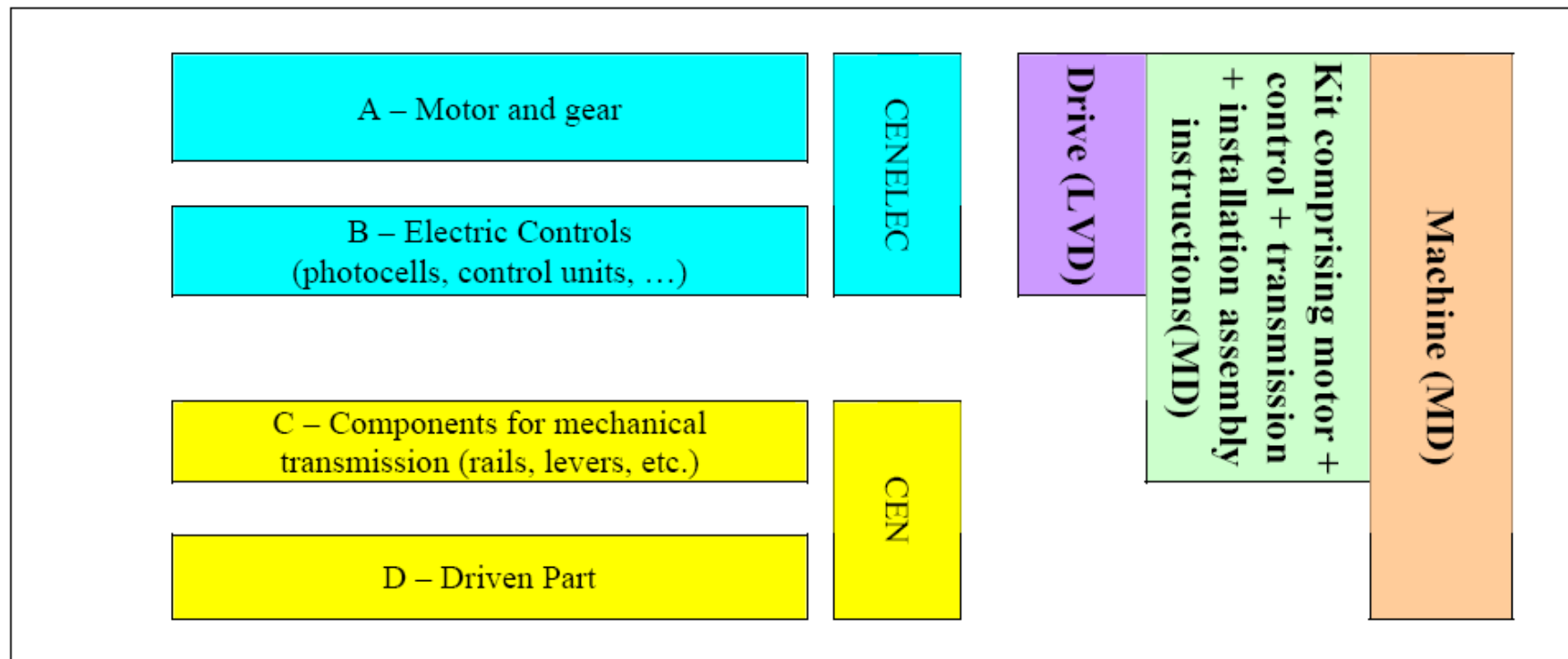
Aktiviteter inom standarderna EN 60335-2-95 och EN 60335-2-103

Ett arbete har pågått för att fastställa om EN60335-2-95 och EN 60335-2-103 skall harmoniseras under lågspänningsdirektivet eller nya maskindirektivet.

Ett beslut togs på **MACHINERY DIRECTIVE WORKING GROUP meeting held on 2008-03-12/13** att acceptera lågspänningsdirektivets syn att ett maskineri med alla detaljer som behövs förutom porten hamnar under maskindirektivet.

Aktiviteter inom standarderna EN 60335-2-95 och EN 60335-2-103

Blockdiagrammet som var underlag för beslutet

Aktiviteter inom standarderna EN 60335-2-95 och EN 60335-2-103

Arbetsgruppen som bevakar konflikter och överlappningar mellan standarderna från CEN TC33 och CLC TC61 vad gäller portar och dörrar har möte i Milano 10/6.

Det har varit diskussion om kravet på mjukvara i säkerhetsfunktioner och förslaget att mjukvaran skall vara klass B enligt IEC 60730-1 ligger som förslag för omröstning.

Aktiviteter inom standarderna EN 60335-2-95 och EN 60335-2-103

Ett svenskt förslag att ändra IEC 60335-2-103 så att justeringar som behöver verktyg och som inte nämns i användardokumentationen ställs enligt installationsanvisningarna vid testning har varit ute för kommentarer.

18 länder har sagt att de inte har några invändningar mot förslaget, 6 länder har kommentarer av redaktionell art och Danmark har kommenterat att man inte stöder förslaget.

Beslut tas på mötet i Tokyo 29/6 och eftersom det är parallellröstning kommer beslutet att gälla även EN 60335-2-103

Erfarenheter från provningar

Klämkraftsmätning

Provningen utförs för det mesta med viktade portblad (max-vikt för porttypen)

För industriella portar kan man konstatera att det är hastigheten hos porten tillsammans med säkerhetslisten som är avgörande för resultatet. En hög klämlist kan utrustas med ett "långsammare" maskineri. Vid dessa provningar är normalt inte höjden över golvet avgörande.

För garageportar utan klämlist är geometrierna i rälsen av stor betydelse. Sektionernas höjd påverkar också resultaten och olika maskinerier ger ofta olika resultat i samma typ av port.

Erfarenheter från provningar

Nedstörtning

Viktigt att komma ihåg att godstjockleken hos skenorna/rälsen kan vara avgörande för resultatet. Provningsen utförs för det mesta med viktade portblad (max-vikt för porttypen)

Vid simulerat fjäderbrott frigörs normalt en av fjädrarna.

Vid simulerat linbrott klipps en av linorna av. Om man använder linor med erforderlig hållfasthet behöver man inte prova.

Horisontellt rörliga portblad kontrolleras med avseende på urspårningsskydd.

(kraven har skärpts i det nya standardförslaget, EN 12445)

Erfarenheter från provningar

Vindlast

Portar med horisontella sektioner.

Ju bredare porten är dess mindre vindlast tål den. Vid provning i tryckkammare väljs normalt en av de frekventa bredderna.

Större portbredder provas sedan sektionsvis med fyrpunkt böj för att simulera jämt utbredd belastning. Vid denna provning är det viktigt att tänka på att skenor/räls hjul och hjulhållare utsätts för större belastningar än de som uppstod i tryckkammaren.

Portar med vertikala sektioner.

Här gäller samma sak men omvänt är det portens höjd som är avgörande.

Erfarenheter från provningar

Luft och vattentätthet

Provas normalt med en frekvent portstorlek. Här skall man tänka på att ju större porten är dess mindre påverkan får man från de ställen där läckage normalt uppstår dvs sidor, topp och botten, beroende på att exempelvis luftläckaget anges i m^3 / m^2 .

Ställen där oväntade läckage uppstår är ofta fönster. Handtag, lås etc.

(Dessa provningar har varit de som haft svårast att klara önskade klasser)

Erfarenheter från provningar

Isoleringsförmåga

Den metod SP har tillämpat, innebärande en kombination av provning och beräkning är idag allmänt accepterad och innebär en stor tidsvinst i jämförelse med att prova en hel port i ”hot-box”.

SP har gjort jämförande prov mellan provning/beräkningsmetoden och provning i fullskala och kunnat visa på en mycket god överensstämmelse mellan metoderna.

Erfarenheter från provningar

Farliga ämnen

Den metod SP har tillämpat innebärande granskning av innehållsdeklarationer från tillverkare ser i huvudsak ut att bli den metod som kommer att tillämpas i en på Europeanivå harmoniserad standard. I tveksamma fall kan provning tillkomma.

SP deltar med expertis i detta arbete.

Erfarenheter, svårigheter vid provning

Vid uppmätning av klämkrafter har garageportmaskinerier i takskjutportar visat sig vara känsliga för snäva kurvor i skenor i kombination med olämplig höjd på portbladssektioner.

Problematiskt för industriportarna har varit att man ibland försökt använda för låga säkerhetslister vilket inneburit att porten "bottnat" med för höga klämkrafter som följd.

Takvikportar, enbladiga, har haft stora problem oavsett maskinerityp

Fönster, lås, handtag etc har varit problematiska vid täthetsprovningar med luft och vatten. Pass-doors har i de flesta fall försämrat portarnas egenskaper i mycket hög grad både vad gäller täthet och hållfasthet (vindlast).

Arbetet i Vertikala gruppen

Denna gruppering består av anmälda organ i de olika länderna och är tillsatt för att diskutera och samordna sina verksamheter. Man träffas 1 ggr / år.

De saker som diskuterats har främst varit:

- Metod för bestämning av isoleringsförmåga

- Durability test

- Slagprovning av fönster

- Klämkraftsmätning

- Nedstörtning

- ”Sharing” provningsresultat, ”Cascading”

Resultatet från diskussionerna utmynnar i ”position papers” och förslag till ändringar i standarden

Sammansatta maskiner

Portdagen 29 maj 2008

Göran Lundmark, Arbetsmiljöverket

- **CE-märkningsproceduren för maskiner**
- **Harmoniserade standarder**
- **Gränsdragningen mot byggproduktdirektivet**
- **Vem är tillverkare?**
- **Hopbyggnad av flera maskiner?**
- **Statistik**

CE-märkningsproceduren för maskiner

- **Tillverkaren är skyldig att bedöma riskerna för att identifiera alla de som är aktuella för hans maskin.**
- **Han ska sedan konstruera och tillverka maskinen med hänsyn till den bedömningen.**
- **Upprätta en teknisk tillverkningsdokumentation.**
- **Underteckna en försäkran om överensstämmelse**
- **Anbringa CE-märkning på maskinen**

Harmoniserade standarder

- **Tekniska specifikationer i form av harmoniserade standarder**
- **Tillämpning av standarder frivillig**
- **Produkter tillverkade enligt harmoniserade standarder åtnjuter presumtion om överensstämmelse med väsentliga krav**

Harmoniserade standarder

- De grundläggande hälso- och säkerhetskraven som slås fast i maskindirektivet är tvingande.
  - Det kan dock, på grund av den tekniska utvecklingsnivå som råder vid det aktuella tillfället, vara omöjligt att uppfylla de mål som anges i kraven.
  - Under sådana omständigheter ska maskinen så långt möjligt konstrueras och tillverkas för att närma sig dessa mål.
  - Harmoniserade standarder återspeglar den rådande tekniska utvecklingsnivån.
-

Gränsdragningen mot byggproduktdirektivet

AFS 1993:10, Maskiner och vissa andra tekniska anordningar, 4 §:

Särskilda föreskrifter kan ha utfärdats för att uppfylla Sveriges förpliktelser. Om sådana särskilda föreskrifter behandlar en viss risk som också behandlas i dessa föreskrifter så gäller de särskilda föreskrifterna i stället.

”Det som inte omfattas av andra direktiv omfattas av maskindirektivet”

Gränsdragningen mot byggproduktdirektivet

**SS-EN 13241-1, Portar – Produktstandard – Del 1:
Produkter utan specificerat brandmotstånd eller
rökskydd.**

**Bilaga ZA – specificerar krav för att uppfylla
byggproduktdirektivet.**

**Bilaga ZB – specificerar krav för att uppfylla
maskindirektivet.**

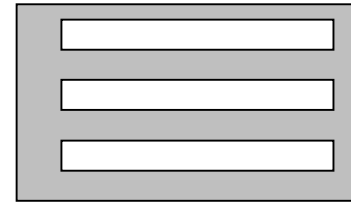
Vem är tillverkare?

En fysisk eller juridisk person som konstruerar och/eller tillverkar maskiner som omfattas av direktivet och som ansvarar för att sådana maskiner överensstämmer med direktivet i syfte att släppa ut dem på marknaden, i eget namn eller under eget varumärke eller använda den för eget bruk.

Tillverkaren eller dennes representant ska förfoga över eller ha tillgång till de resurser som är nödvändiga för att säkerställa att maskinen överensstämmer med de grundläggande hälso- och säkerhetskraven i bilaga 1.

Vem är tillverkare?

Tillverkarens namn ska stå på tillverkningsskylten

Tillverkaren ska säkerställa att den tekniska tillverkningsdokumentationen är tillgänglig

Tillverkaren ska upprätta en EG-försäkran om överensstämmelse och se till att den som undertecknar har fullmakt

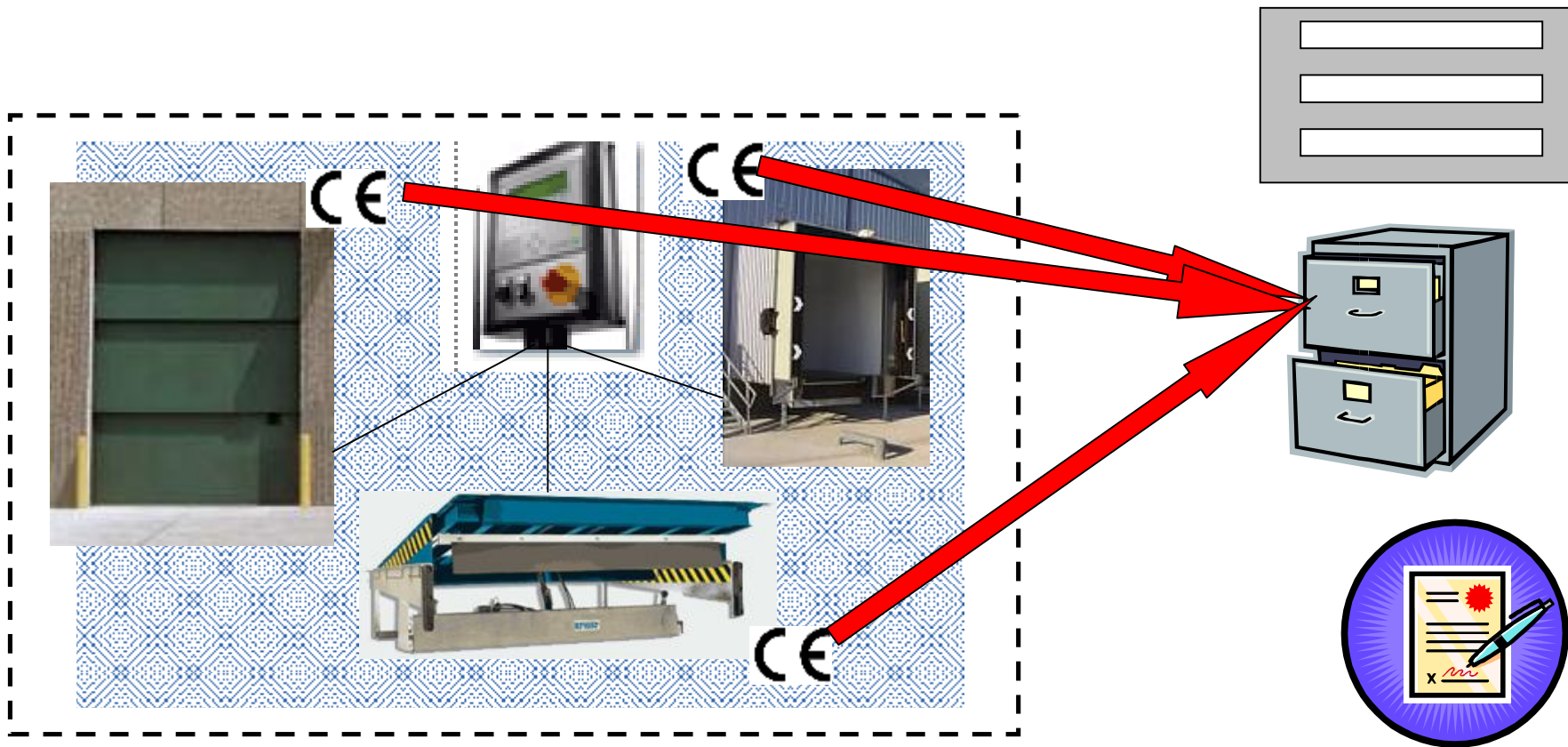

Hopbyggnad av flera maskiner?

- En grupp maskiner
- som för ett gemensamt syfte
- ställs upp och styrs så att de fungerar som en enhet

Ovanstående är definitionsmässigt en maskin och ska "CE-märkas" på samma sätt som en enstaka maskin.

Hopbyggnad av flera maskiner?

Hopbyggnad av flera maskiner?

Tillkommande riskbedömning

Fullt tillverkaransvar

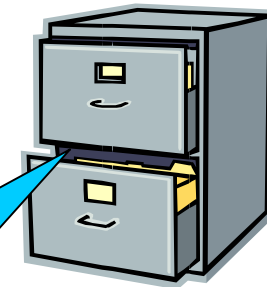
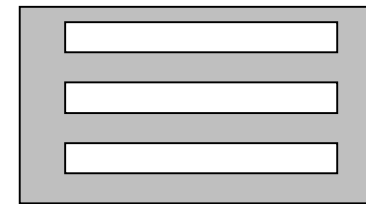
Tillkommande risker på grund av t.ex.

Icke avsedd användning

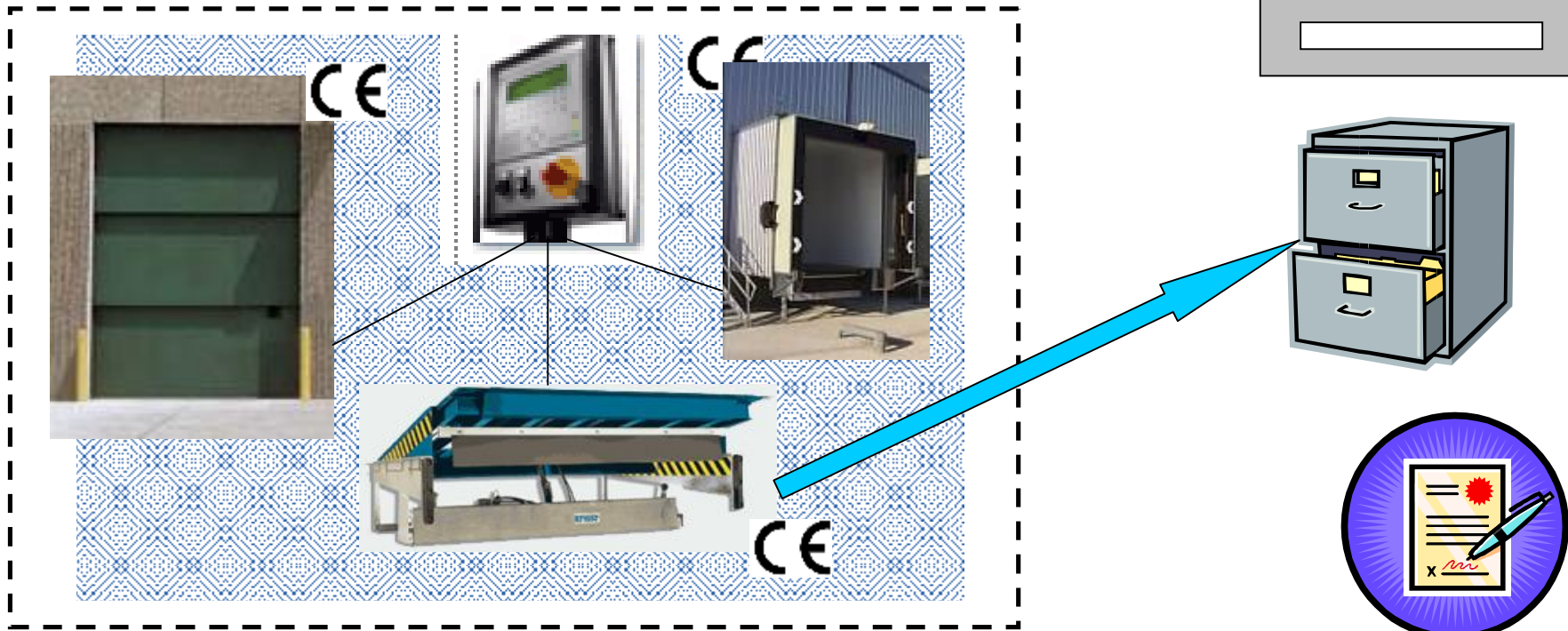
Gränssnitt mellan olika maskiner

Styrsystemets integritet och lämplighet

Andra tillkommande risker

Hopbyggnad av flera maskiner?

Statistik

Arbets-skador

1 (2)

ARBETSMILJÖ
VERKET

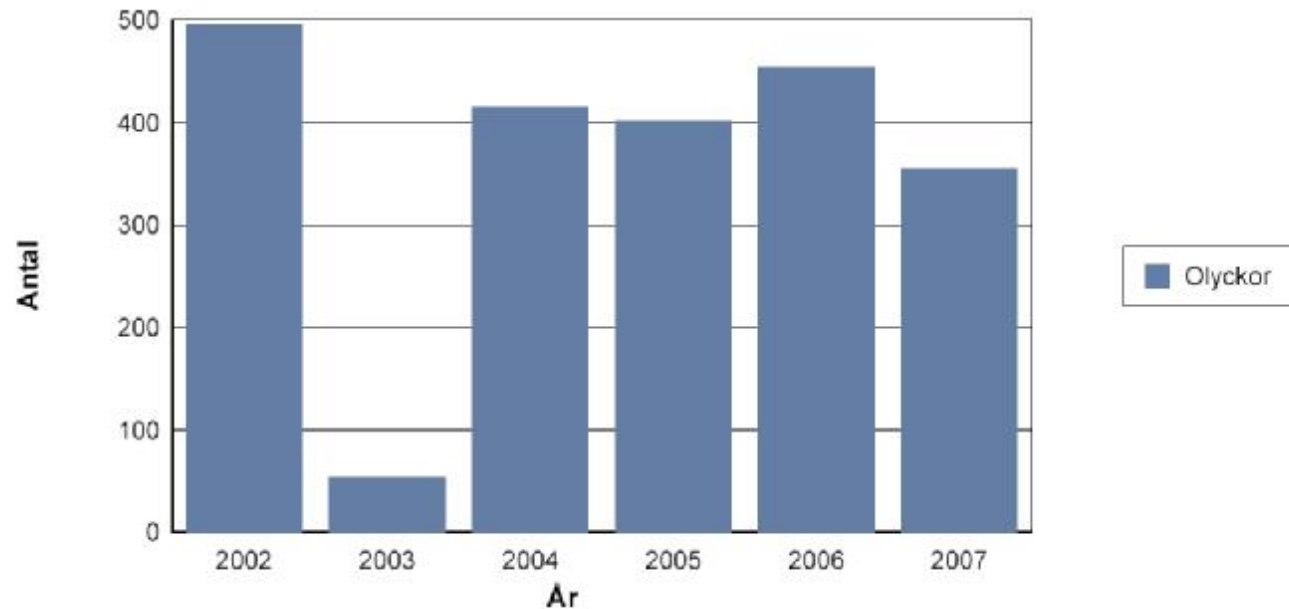
Anställningsform = Anställd/Egen företagare kod(1,2,3,4)

Skadetyper = 1: Arbetsolyckor

Yttre faktor = 01010200: Dörrar (inbyggda)

År = 2002 - 2007

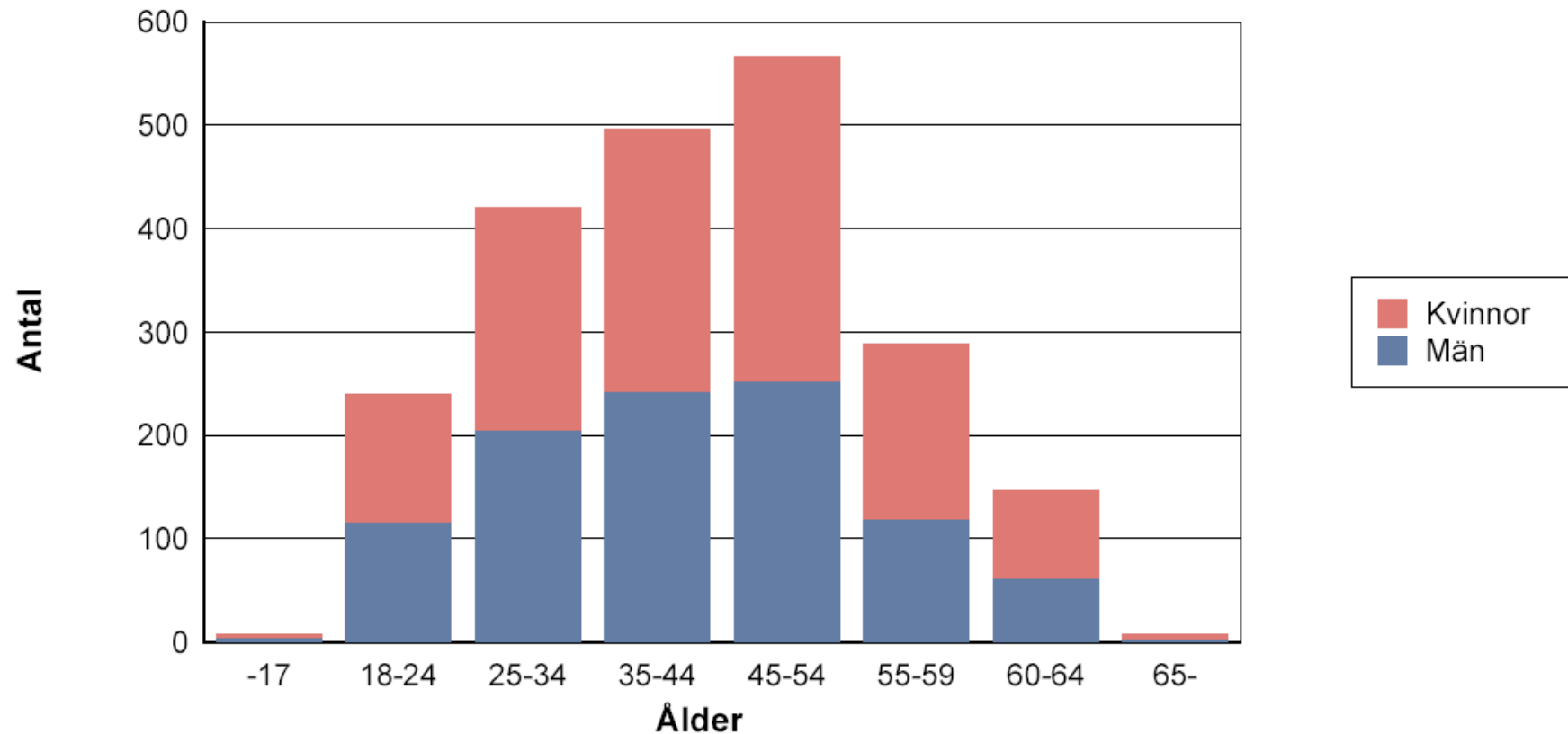
Antal arbets-skador

ARBETSMILJÖ
VERKET

Statistik

Fördelning per åldersgrupp och kön

Exempel ur arbetsskadeanmälningar 2007

- Glömde jacka och vände för att gå tillbaka då porten gick ner, träffade på näsroten/pannan. Föll till marken.
- Skulle åka ut ur sluss då 2:a porten åkte ner. Fick porten i huvudet, skadade ovansidan av huvudet, vänster öga, vänstra kinden och nacken.
- Fastnar med hand mellan lastbilsdörr och port som går ner. Porten går ej upp, ”öppna-knappen” fungerar ej och porten går ej att öppna manuellt.
- Kör truck in på lager och träffas i huvudet av rullport som åker ner.
- Gick ut på lager för att hämta tidningsbuntar. Träffades av automatisk rullport i nacken. Trycktes ihop och föll till golvet då porten fortsatte.
- Fick ett slag av en detalj som hölls i handen när den hakade fast i rullport på väg uppåt.
- Stor port upphissad c:a 10 cm. Snubblade i genomgångsdörr.

Anmälningar enligt 2 § arbetsmiljöförordningen

- Vid stängningsmanöver av snabbullport lossnade fästet från väggen och hela rullen med motor ramlade ner 3 m.
  - Inkörsport till tvätthall. Frigör motorn och drar ner sista biten manuellt. Då lossnar översta sektionen och faller till marken.
  - Två personer passerade efter varandra. Porten träffade person på städmaskin. Mjukdelsskador och whiplash.
  - Truckförare körde in i snabbport på väg ner. Materiella skador.
  - Rullport föll ner över truck. Hjulen på portens sidor spårade ur skenorna.
  - Nyinstallerad och installationsbesiktigad port trillar ner då ena fästet lossnar när porten skulle dras ner manuellt.
  - Vid manövrering går porten upp men stannar halvvägs med följd att at går in i porten och skadar näsan.
  - Snabbgående industriport saknade fotoceller. Man fick porten i huvudet.
  - Stor lamellport nedmonterats. Några dagar efter återinstallation föll porten på grund av att vajern i ena sidan lossat.
  - Båda vajrarna i port går av och porten rasar i backen. Servad två månader innan.
-

www.av.se

EN 1398:1997/2007

- n EN 1398 är den europastandard/svenskstandard som handlar om lastbryggor. Den har nu reviderats och är ute på slutlig omröstning.**

- n Anders Fryklund Crawford**

EN 1398:1997

- n Vissa ändringarna innebär att man behöver kontrollera sin konstruktionsberäkningar och vid behov göra förändringar för uppfylla de nya kraven. Avsikten med ändringarna är att öka personsäkerheten samt förtydliga kraven för tillverkaren och användarna.**

Ändringar EN 1398

Introduction

This European Standard is a type C-standard as defined in EN ISO 12100.

The machinery concerned and the extend to which hazards, hazardous situations and hazardous events are covered are indicated in the scope of this standard. In addition, machinery shall comply as appropriate with EN ISO 12100 for hazards which are not covered by this standard.

Where provisions of this type C standard are different from those which are stated in type A or B standards, the provisions of this type C standard take precedence over the provisions of the other standards, for machines that have been designed and built according to the provisions of this type C standard.

Ändringar EN 1398

1.3 This European Standard specifies requirements in order to protect persons and objects against accidents and health problems and damage during use and operation of dock levellers.

Persons to protect are:

- a) operators and users;
- b) maintaining and inspecting personnel;
- c) persons near the dock leveller.

Objects to be protected are:

- a) goods on dock levellers;
- b) transport equipment on dock levellers.

Ändringar EN 1398

5.1.2.2.3 Rated load including dynamic effects

In addition to the rated load dynamic effects shall be considered.

The dynamic effects of the rated load due to its movement shall be calculated by multiplying the rated load by the dynamic factor $\Phi = 1,4$. This load shall, depending on the width b of the deck structure, generally be expressed in terms of:

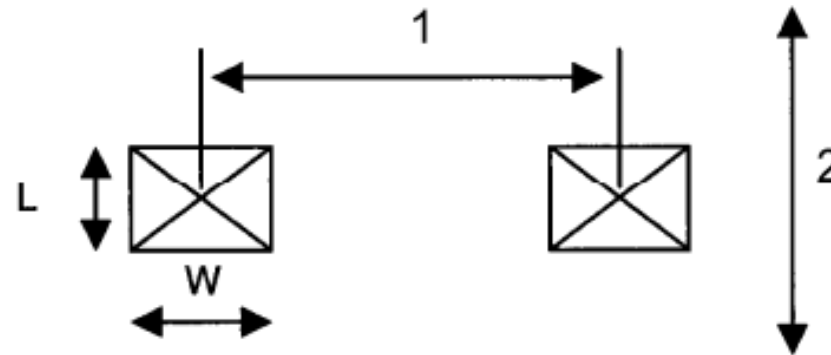
- point load for $b \leq 1,25$ m;
- axle load on one axle for $b > 1,25$ m.

Point loads shall be taken as acting over a square contact area. Axle loads shall be taken acting over two rectangular contact areas at 1 m lateral distance. These areas shall only apply if the actual conditions do not call for more severe loading. The size of the footprint [mm²] is derived from the wheel load [N] divided by 2 [N/mm²]. The ratio of the rectangular print is $W:L = 3:2$. The position of the contact areas is shown in Figure 3.

I dag $150 \times 150 = 22500$ mm² ändring

$150 \times 100 = 15000$ mm² vid 6 ton

Ändringar EN 1398

Key

- 1 Centre to centre
- 2 Direction of the traffic

- L Length of the contact area
- W Width of the contact area

Figure 3 — Position of contact areas

Ändringar EN 1398

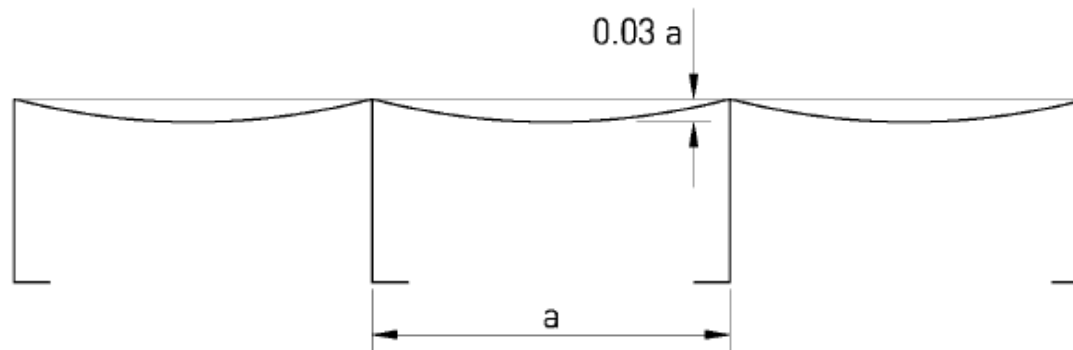
5.1.3.3 Bridge deck

For calculation purposes, only one bearer shall be taken as supporting the point load or the axle load unless lateral distribution of the load is proven.

For the calculation of the deck plate sheets only the rated load without the dynamic factor shall be used.

Where a point load or axle load will be supported by several bearers, such lateral distribution shall be demonstrated for the worst load case (e.g. loading of the end bearer). Non-stiffened sheets shall be calculated according to the plate theory.

The permanent deformation of the sheets shall be max. 3 % of the span a (see Figure 4).

Key

a Width of deck plate supporting sections

Figure 4 — Max. permanent deformation of bridge deck sheets

Ändringar EN 1398

5.2.6 Tripping hazards

Dock levellers shall be designed so that they do not cause a tripping hazard in the traffic area for loading.

Dock levellers, supported on the loading surface of a vehicle, shall automatically adjust to height changes (free floating condition) during the loading operation.

Tripping hazards between dock levellers and vehicle loading surfaces which occur if the vehicle loading surface is tilted along its longitudinal axis shall be prevented, for example by means of

- sufficient torsional flexibility of the dock leveller by itself; dock levellers exceeding 1,75 m in platform length shall have a minimum torsional flexibility of 3 % of the platform width measured at the front edge of the extended lip,

---

or

- hinged lips which automatically adapt themselves to the lateral angle of the vehicle loading surface.

Ändringar EN 1398

5.4.2.4 Control of automatic return

In exception to 5.4.2.3 the return movement of the dock leveller to its stored position may be started automatically or started by the operator. If started automatically the control system shall be designed according to EN ISO 13849-1:2006, performance level “c” and audible and visible warnings shall be initiated.

Automatically started return is only allowed when the dock leveller is unloaded and when the vehicle has left its loading position.

Unintentional movement shall be avoided according to 5.2.8.

Ändringar EN 1398

6.3.1 Automatic safety device

Unsupported power operated dock levellers shall be secured automatically against uncontrolled and dangerous lowering when carrying more than 25 % of the rated load, e. g. by a hydraulic valve mounted directly on the lifting cylinder.

In the cases of a dock leveller with a small closed height due to the lack of space on the site, if the lifting cylinder has to be inclined at a steep angle, the 25 % value may be increased up to 35 %. This value shall be specified by the manufacturer.

If such a lowering starts, e. g. by the loading vehicle driving away before the dock leveller has returned to its resting position, the dock leveller shall either

- stop within a distance of 6 percent of the length of the bridge deck with a maximum of 250 mm, measured at the front edge of the bridge deck;

or

- reduce the lowering speed to not more than 0,05 m/s.

EN 1398 ikraftträdande

- n Formal vote 2008-04-09
- n DOR/ratification 2008-07-09
- n DAV/Definitive text available 2008-09-09
- n DOA/Announcement 2008-12-09
- n DOP/Completion all nat. publ. 2009-03-09
- n DOW/Completion withdrawal nat, std 2009-03-09